

MIHAI EMINESCU
POESÍAS

Edición bilingüe

Traducción realizada por:

Laura Bech
Francisco Javier Bran Garcia
Marian Camara Serrano
Consuelo Campos Orozco
George Codreanu
Pedro Huete Rodelgo
Ana Maria Gheba
María Adelaida Gil Martínez
Cornel Irimie
Andreea Mira
Dana Alexandra Oprica
Emilia O. Pașolea
Maria Pinke Pinke
Miruna Popa
Adina Popescu
Mercedes Rafael Álvarez
Tatiana Vorojichtcheva

**Con el apoyo de los
coordinadores:**

Dana M. Giurcă
Angelica Lambru
Ricardo Alcantarilla Martínez

En el marco de los talleres de traducción organizados por el Instituto Cultural Rumano, 20 y 21 de enero de 2015.

Numai poetul

Lumea toată-i trecătoare,
Oamenii se trec și mor
Ca și miile de unde,
Ce un suflet le pătrunde,
Treierînd neconținut
Sînul mării infinit.

Numai poetul,
Ca pasări ce zboară
Deasupra valurilor,
Trece peste nemărginirea timpului:
În ramurile gîndului,
În sfintele lunci,
Unde pasări ca el
Se-ntrec în cîntări.

(1869)

Sólo el poeta

El mundo entero es pasajero,
Los hombres se marchitan y mueren
Como las miles de olas
Que un alma estremece,
Recorriendo sin cesar
El seno del mar infinito.

Sólo el poeta,
Como pájaro que vuela
Por encima de las olas,
Cruza los límites del tiempo:
A las ramas del pensamiento,
A las vegas sagradas,
Donde pájaros como él
Rivalizan con sus cantos.

Romancero español

A. – De ce plîngi, o, Doña Diana,
De ce ochiu-ți lăcrimează?
Nu ești sîntă și frumoasă
Ca o dramă spaniolă?
Știi: Don Manuel, perfidul,
Inconstant iubește-o altă,
Alta brună, dulce, pală,
Ca o noapte-a primăverei.
D. – Nu-i aceea ce mă doare,
De ce inima mi-e-amară,
Căci don Manuel ș-acuma
E fidel ca totdeauna
Dar aceea ce mă doare
Și-ochii mei îi fac să plîngă
Este că Negruzzi Iacob
M-a tradus în românește.
A. – Și de ce tu să te superi,
Ideal al lui Moretto,
Au în limba cea germană
N-au tradus *ei* comedia,
Ei, streinii! Îns-España
Te adoră, o, Madona,
Cum mi te-a creat Moretto.
D. – Neci n-aș plînge, caro mio,
De ar fi traducțiune;
Rea or bună, ea nu schimbă
Din valoarea mea internă.
Dar Negruzzi, mio caro,
El a scris o comedie,
Comedie-originală:
Viclenie și amor.
Acolo mă văd pe mine,
Figurând sub nume – Elena,
Iar pe Manuel, il caro,
Văd că mi-l numesc Costică.
Dară cum c-a imitat-o
Neci n-o spune, neci n-o scrie,
Ci pe mine mă silește
Să recit la versuri rele
Care sună ca drimbala
A ursarilor gitani.
A. – De-a făcut asta Negruzzi
Cu Madona lui Moretto,
Atunci ești nenorocită
Doña Diana, doña Diana!

(1870)

Romancero español

A. – ¿Por qué lloras, oh, Doña Diana,
Por qué tus ojos lagrimean?
¿No eres tú santa y hermosa
Como un drama español?
¿Sabes? Don Manuel, el perfido,
Inconstante ama a otra,
Otra morena, dulce, tez blanca,
Como una noche de primavera.
D. – No es eso lo que duele,
Lo que amarga mi alma,
Pues Don Manuel aún
Es fiel como siempre;
Lo que a mí me duele
Y hace mis ojos llorar
Es que Negruzzi Iacob
Al rumano me tradujo.
A. – ¿Por qué has de enfadarte
Tú, ideal de Moretto?,
Acaso a la lengua germana
No tradujeron *ellos* la comedia,
Ellos, los farasteros! Pero España
Te venera, oh, Madona,
Como te creó Moretto.
D. – No lloraría, caro mio,
Si fuera una traducción;
Mala o buena, no cambia
Nada de mi valor interna.
Pero Negruzzi, mio caro,
Escribió una comedia,
Comedia-original:
Astucia y amor.
Allí me encuentro a mi misma
Bajo el nombre de Elena
Y a Manuel, il caro,
Veo que llaman Costică.
Pero sobre lo de imitar
Ni lo dice, ni lo escribe,
Sino que a mí me obliga
A recitar versos malos
Que suenan como una "dramba"
De los gitanos con cabra.
A. – Si eso hizo Negruzzi
Con Madona de Moretto,
Entonces ieres desgraciada
Doña Diana, Doña Diana!

Replici

POETUL

Tu ești o undă, eu sunt o zare,
Eu sunt un țărnamur, tu ești o mare,
Tu ești o noapte, eu sunt o stea –
Iubita mea.

IUBITA

Tu ești o ziuă, eu sunt un soare,
Eu sunt un flutur, tu ești o floare,
Eu sunt un templu, tu ești un zeu –
Iubitul meu.

Tu ești un rege, eu sunt regină,
Eu sunt un caos, tu o lumină,
Eu sunt o arpa muiată-n vînt –
Tu ești un cînt.

POETUL

Tu ești o frunte, eu sunt o stemă,
Eu sunt un geniu, tu o problemă,
Privesc în ochii-ți să te ghicesc –
Și te iubesc!

IUBITA

Îți par o noapte, îți par o taină
Muiată-n pala a umbrei haină,
Îți par un cîntec sublim încet –
Iubit poet?

O, tot ce-i mistic, iubite barde,
În acest suflet ce ție-ți arde,
Nimica nu e, nimic al meu –
E tot al tău.

(1871)

Réplias

EL POETA

Eres una onda, soy un horizonte,
Soy una orilla, eres un mar,
Eres una noche, soy una estrella –
Amada mía.

LA AMADA

Eres un día, yo soy un sol,
Soy una mariposa, eres una flor,
Soy un templo, eres un dios –
Amado mío.

Eres un rey, soy una reina
Soy el caos, tú, una luz,
Soy un arpa mojada en el viento –
Eres un canto.

EL POETA

Eres una frente, soy un escudo,
Soy un genio, tú, un enigma,
Miro a tus ojos para adivinarte –
¡Y te amo!

LA AMADA

¿Te parezco una noche, te parezco un misterio
Bañado en la pálida vestimenta de la sombra,
Te parezco un canto sublime, suave –
Amado poeta?

Oh, todo lo que es místico, bardo querido,
En esta alma que por ti arde,
Nada de nada, nada es mío –
Es todo tuyo.

Privesc oraşul – furnicar

Privesc oraşul – furnicar –
Cu oameni mulţi şi muri bizari,
Pe strade largi cu multe bolţi,
Cu câte-un chip l-a stradei colţ.
Şi trec foind, rîzînd, vorbind,
Mulţime de-oameni paşi grăbind
Dar numai p-ici şi pe colea
Merge unul de-a-nletelea,
Cu ochii-n cer, pe şuierate,
Țiindu-și mânila la spate.
S-aude clopot răsunînd,
Cu prapuri, cruci, icoani, viind,
Preoții lin și în vestminte
Cântînd a cărților cuvinte.
În urmă vin ca-ntr-un prohod;
Tineri, femei, copii, norod;
Dar nu-i prohod – sfințire de-apă,
Pe uliți lumea să nu-ncapă;
Se scurg încet – tarra bumbum –
Ostașii vin în marș acum,
Naintea lor tambur-major,
Voinic el calcă din picior
Și tobe tare-n tact ei bat
Și pașii sună apăsăat;
Lucesc și armele în șir,
Frumos stindarde se deșir;
Ei trec mereu – tarra bumbum –
Și dup-un colț dispar acum...
O fată trece c-un profil
Rotund și dulce de copil,
Un cîne fuge spăriet,
Șuier-un lotru de băiet,
Într-o răspîntie uzată
Și-ntinde-un orb mîna uscată,
Hamalul trece încărcat,
Și orologiile bat –
Dar nimeni mai nu le ascultă
De vorbă multă, lume multă.

(1873)

Contemplo la ciudad-hormiguero

Contemplo la ciudad – hormiguero –
Con su gentío y muros extraños
En calles amplias, con muchos arcos,
Y algún rostro en las esquinas.
Pasan bullendo, riendo, hablando,
Un mar de gente aprieta el paso
Solo aquí y allá
Camina alguno tranquilamente,
Mirada al cielo, silbando,
Con las manos a la espalda.
Se escucha una campana repicar,
Con estandartes, cruces, iconos, llegan,
Los sacerdotes lentamente, con sus vestiduras
Entonan palabras de las escrituras.
Detrás, vienen como en un entierro
Jóvenes, mujeres, niños, muchedumbre,
Pero no hay réquiem – bendición de aguas,
Que no atrape a la multitud;
Se escurren pausadamente – tarrabumbúm,
Los soldados en marcha llegan aún,
Delante, el tambor mayor
Camina a paso firme,
Redoblan tambores con fuerte cadencia,
Los pasos retumban hondo,
Brillan las armas alineadas,
Se despliegan hermosas las banderas,
Pasan sin fin – tarrabumbúm,
Desaparecen tras una esquina...
Pasa una chica con perfil
Redondo y suave, infantil,
Un perro huye asustado,
Silba un joven pícaro,
En un cruce ajado
Tiende un ciego su mano marchita,
El mozo de equipajes pasa cargado
Y los relojes dan la hora –
Nadie los oye apenas
De tanta algarabía, tanta gente.

În fereastra despre mare

În fereastra despre mare
Stă copila cea de crai –
Fundul mării, fundul mării
Fură chipul ei bălai.

Iar pescarul trece-n luntre
Și în ape vecinic cată –
Fundul mării, fundul mării,
Ah! De mult un chip i-arată.

„Spre castel vrodată ochii
N-am întors și totuși plîng –
Fundul mării, fundul mării
Mă atrage în adânc.”

(1876)

En la ventana hacia el mar

En la ventana hacia el mar
Permanece la princesa –
El fondo del mar, el fondo
Rapta su rostro dorado.

El pescador con su barca
En las aguas siempre mira –
El fondo del mar, el fondo
Desde antaño, un rostro muestra.

“Hacia el castillo, los ojos
Jamás volví y aún sollozo –
El fondo del mar, el fondo
Me arrastra al hondo pozo.”

Venin și farmec...

Venin și farmec port în suflet,
Cu al tău zîmbet trist mă pierzi,
Căci fărmececat sunt de zîmbirea-ți
Și-nveninat de ochii verzi.

Și nu-nțelegi că-n al meu suflet
Dureri de moarte tu ai pus -
Cît de frumoasă ești pot spune,
Cît te iubesc nu e de spus!

(1876)

Veneno y hechizo

Veneno y hechizo llevo en el alma,
Con tu sonrisa triste me confundes,
Pues embrujado estoy por tu sonrisa
Y envenenado por tus ojos verdes.

Y no entiendes que en mi alma
Dolor irreparable, has vertido –
Cuán bella eres, puedo decirlo,
¡Cuánto te amo, es imposible!

Cu penetul ca sideful

Cu penetul ca sideful
Strălucește-o porumbiță,
Cu căpșorul sub aripă
Adormită sub o viță.

Și tăcere e afară.
Luminează aer, stele.
Mută-i noaptea — numai rîul
Se frămîntă'n pietricele.

(1876)

Con plumaje como nácar

Con plumaje como nácar
Reluce una paloma,
Cabecita en el ala,
Baja una parra dormida.

Afuera reina el silencio,
Estrellas iluminan el aire.
Muda es la noche – solo el río
Se agita entre guijarros.

Eu nu cred nici în Iehova

Eu nu cred nici în Iehova,
Nici în Buddha-Sakya-Muni,
Nici în viață, nici în moarte,
Nici în stingere ca unii.

Visuri sunt și unul ș-altul,
Și tot una mi-este mie
De-oi trăi în veci pe lume,
De-oi muri în vecinicie.

Toate-aceste taine sfinte
—Pentru om frânturi de limbă—
În zădar gîndești, căci gîndul,
Zău, nimic în lume schimbă.

Și fiindcă în nimica
Eu nu cred — o, dați-mi pace!
Fac astfel cum mie-mi pare
Și faceți precum vă place.

Nu mă-ncîntați nici cu clasici,
Nici cu stil curat și antic —
Toate-mi sunt de o potrivă,
Eu rămîn ce-am fost: — romantic.

(1876)

No creo en Jehová siquiera

No creo en Jehová siquiera,
Ni en Buddha-Sakya-Muni,
Ni en la vida, ni en la muerte,
Ni en la extinción, como algunos,

Sueños son unos y otros
Y a mí me es igual
Si vivo eternamente
O si muero para siempre

En esos santos misterios
– Para el hombre, un galimatías –
En vano piensas, pues el pensar
Nada en ese mundo cambia.

Y puesto que en nada de nada
Creo - ioh, dejadme en paz! -
Hago lo que me parece,
Haced lo que os guste más.

No me encandiláis ni con los clásicos
Ni con un estilo depurado y antiguo –
Todo me es indiferente,
Sigo siendo lo que era: – un romántico.

De vorbiți mă fac că n-aud...

De vorbiți mă fac că n-aud,
Nu zic ba și nu vă laud;
Dăntuiți precum vă vine,
Nici vă șuier, nici v-aplaud;
Dară nime nu m-a face
Să mă ieu dup-a lui flaut;
E menirea-mi: adevărul
Numa-n inima-mi să-l caut.

(1876)

Si habláis, finjo no oír...

Si habláis, finjo no oír,
No os contradigo, tampoco os alabo;
Bailad a vuestro antojo,
No os silbo, tampoco os aplaudo;
Más nadie me obligará
Su flauta imitar;
Mi sino es que la verdad
En mi alma he de buscar.

Doină, doină greu îmi cazi

Doină, doină, greu îmi cazi
Din pădurea cea de brazi,
Și cu jale îmi răsuni
Din huceagul de aluni,
Și m-adormi, m-adormi cu drag
Pin frunzișul cel de fag.
Cine sună-n cetine,
Doinițe, prietene,
Diu, diu, diu, de-a codrului,
Că doina-i care-o cântai –
Tragă-ne, tragă-ne,
Frunza-n codru leagă-ne.

(1876)

Doină¹, doină, hondo me llegas

Doină, doină, hondo me llegas
Desde el bosque de abetos,
Y con dolor me contestas
Desde la espesura de los avellanos,
Y me adormeces, me adormeces con cariño
Por entre el follaje del haya.
Quién canta entre las ramas del abeto,
Doinițe², amigos,
Diu, diu, diu, desde el bosque,
La doina que yo canté -
Nos canta, canta,
Las hojas del bosque acarician.

---

¹ Es una canción folclórica rumana, parecida a una endecha, con un tono melancólico.

² Diminutivo de "doină".

Și dacă de cu ziuă...

Și dacă de cu ziuă se-ntîmplă să te văz
Desigur că la noapte un tei o să visez,
Iar dacă peste ziuă eu întîlnesc un tei
În somnu-mi toată noaptea te uiți în ochii
mei.

(1876)

Y si al amanecer...

Y si al amanecer ocurre que te veo,
Seguro que de noche yo con un tilo sueño,
Y si durante el día yo un tilo encuentro,
Toda la noche, en sueños, me miras a los
ojos.

Mă-ntrebai, dragă,-ntr-o zi

Mă-ntrebai, dragă,-ntr-o zi
Cine-n lume s-o găsi
Pe noi a ne despărți.
Iată dealul s-au găsit
Pe noi de ne-au despărțit,
Dealul cel cu râurile,
[ ]
Cerul lumii plin de stele,
Oamenii cu vorbe rele,
Între mine și-ntre tine
E o țară și mai bine,
Între viața ta și-a mea
S-au pus oamenii perdea.

(1878)

Me preguntabas, amada, un día

Me preguntabas, amada, un día
Quién en el mundo habrá
Que nos pueda separar.
Mira la colina
Es la que nos ha alejado,
La colina la de los ríos,
[ ]
El cielo del mundo lleno de estrellas,
Las personas con palabras hirientes,
Entre tú y yo
Hay un país y aún más,
Entre tu vida y la mía
Los hombres han echado el telón.

Lumineze stelele

Lumineze stelele,
Plîngă rîurelele,
Nori-n cer călătorească,
Neamurile-mbătrînească
Și pădurile să crească –
Numai eu voi rămînea,
Gândurile la o stea,
Ce au fost odat-a mea:
Căci a fost și nu mai este.

Dulce gură de poveste
Ziua cine mi-o zîmbi,
Noaptea cine-o povesti?

(1878)

Alumbren las estrellas

Alumbren las estrellas,
Lloren los ríos,
Las nubes en el cielo viajen,
Los pueblos envejecan
Los bosques crezcan -
Sólo permaneceré,
Pensando en una estrella,
Que una vez fue mía:
Porque existió y ya no está.

Dulce voz seductora
¿De día quién me sonreirá,
Por la noche quién me hablará?

Alei mică, alei dragă

Alei mică, alei dragă,
Cine vrea să ne-nțeleagă
Vază frunza cea pribeagă,
Ce-i ca viața noastră-ntreagă.

Alei dragă Veronică,
Despărțirea toate strică,
De ne-alegem cu nimică
Viața trece, frunza pică.

*

Alei dragă, alei mică,
Viața trece, frunza pică,
Și din ura ce ne strică
Nu ne-alegem cu nimică.

Măcar cine ce grăiește,
Altul alta îndrăgește.
Inima-mi pe cât trăiește
Tot la tine se gîndește.

Alei mică, alei dragă,
Ia vezi frunza cea pribeagă
Așa trece viața-ntreagă
Și nimic n-o să s-aleagă.

(1879)

iOh, pequeña! iOh, amada!

iOh, pequeña! iOh, amada!
Quien quiera entendernos
Viéndonos la hoja errante,
Porque es como nuestra vida entera.

iOh amada Veronica!
La despedida todo lo estropea,
Porque no nos quedamos con nada,
La vida pasa, la hoja desaparece.

*

iOh, pequeña! iOh, amada!
La vida pasa, la hoja desaparece,
Del odio que nos estropea
No nos quedamos nada.

A pesar de lo que uno dice,
El otro de otra se enamora.
Mi corazón mientras viva
Siempre pensará en ti.

iOh, pequeña! iOh, amada!
Mira la hoja errante
Así pasa la vida entera
Y nada quedará.

Dragoste adevărată

Dragoste adevărată
De fecioară prea curată;
Tînără-ntineritoare,
Dragoste de fată mare;
Însă plină-i de durere
Dragostea cea de muiere,
De durere și de haz,
De dulceață și necaz;
Îndărătnică și dragă
Cătă ceartă ziua-ntreagă,
Iară sara se împacă,
Că tot ție va să-ți placă;
Dragostea de la muieri
E cu sare și piperi,
Nu-i lihnită și dulceagă,
Zi cu zi în foc te bagă,
E războinică, fierbinte
Și cu capul fără minte;
Dragostea de la muiere
E ca fagurul de miere,
Dar un fagur pipărat,
Dulce cînd e supărat,
Că-i răstită și cu toane,
Nedusă pe la icoane;
Ochii negri amîndoi
Îți dau pururea război,
Gura cea cu zîmbetele,
Tare-ți poartă sîmbetele
Ș-acel drac cu mîni subțiri
Cu mînie în priviri
Tot mai scump pe zi ce merge...

(1879)

El amor verdadero

El amor verdadero
De doncella muy pura;
Joven rejuvenecente,
Amor inocente;
Pero está lleno de dolor
El amor de mujer,
De dolor y de alegría,
De dulzura y tristeza;
Rebelde y amada
Busca pelea todo el día,
Pero por la noche se reconcilia,
Para que todavía te guste más;
El amar de la mujer
Es de sal y pimienta,
No es sosegado ni dulce,
Día a día el fuego te aviva,
Es guerrera e hirviente
Y con la cabeza en las nubes;
El amor de la mujer
Es como un panal de miel,
Pero un panal picante,
Dulce cuando está enojado,
Porque es áspero y caprichoso,
Es irreverente;
Ambos ojos negros
Te dan siempre guerra,
Esa boca con sonrisas,
Esconde rencor
Y aquel demonio de manos finas
Con ira en sus ojos
Cada día que pasa me es más querido...